

***Konferencia „Cesta ku kvalifikáciám“
Bratislava, 17. marca 2015***

Účel a princípy Národného kvalifikačného rámca

(Načo potrebujeme NKR?)

**Juraj Vantuch
vantuch2011@gmail.com**

Dve komparatívne štúdie

Analýza národných systémov kvalifikácií

vo vybraných krajinách EÚ <http://www.tvorbansk.sk/files/AnalyzaNSK.pdf>

Škótsko, Írsko, Nemecko, Rakúsko, Francúzsko, Holandsko, Dánsko, Česko a Nórsko

Exekutívne zhrnutie str. 13-16

Analýza Európskeho kvalifikačného rámca a NKR

vo vybraných krajinách EÚ http://tvorbansk.sk/files/Analyza_EKR_NKR_EU.pdf

Škótsko, Írsko, Nemecko, Slovinsko, Holandsko, Dánsko, Estónsko, Malta, Česko a Rakúsko

Zhrnutie str. 13-21

Záver 3.1 a 3.2 str. 60-67 (alternatívne prístupy k OVP)

Účel a princípy Národného kvalifikačného rámca

Pracovná skupina pre analýzy ESF projektu Tvorba NSK

Irena Fonodová, Francúzsko, Holandsko, Slovinsko

Dagmar Jelínková, Írsko, Malta

Pavol Korbas, Nemecko, Rakúsko

Michal Rehuš, Česko, Škótsko

Jozef Strakoš Dánsko, Nórsko, Holandsko

Dagmar Augustínska (rešerše)

Juraj Vantuch syntéza

Základná otázka:

Načo sú potrebné Národný kvalifikačný rámec a Národná sústava kvalifikácií pre Slovensko?

Analýza NSK - Odpoveď na kľúčovú otázku

NSK vytvárame, aby sme umožnili flexibilnejšie nadobúdanie kvalifikácií, flexibilnejšiu (užšie i širšie zameranú) tvorbu vzdelávacích programov OVP a prehľadnejšie informovanie o potenciálnom profesijnom rozvoji záujemcov o nadobudnutie kvalifikácie (pozri body 10.1, 10.2, 10.3 a tiež 5, 6 a 9).

NKR vytvárame v prvej fáze na priradenie kvalifikácií nadobudnutých na Slovensku k EKR (pozri bod 8 a 10.5) a **v druhej fáze na posilnenie koordinovanej transformácie a prepojenia národných vzdelávacích a kvalifikačných subsystémov** (viď bod 9).

Čo so vzdelávacími výstupmi (štandardmi)?

Tri tézy (podmienky úspechu)

II. Formulovanie kvalifikačných štandardov v rámci NSK sa stane len prázdny **rétorickým a literárnym cvičením**, ak nebude impulzom k vybudovaniu **inštitucionálnej podpory OVP zo strany zamestnávateľov**.

Identifikovanie relevantných kvalifikačných požiadaviek (v kvalite i kvantite) je totiž **permanentným procesom spolupráce expertov (a inštitúcií)** reprezentujúcich záujmy jednotlivých sociálnych partnerov.

Slovensko musí venovať potrebný čas a prostriedky na budovanie podpornej infraštruktúry, vrátane cieľavedomej výchovy takýchto špecialistov.

Odporúčanie EP a REU o EKR pre CŽV

➤ Príprava

Konzultačný proces 2005 → Budapest 2006 → Prijatie 2008

➤ Obsah

Ustanovenie hierarchie („rebrík“) ôsmich úrovní **kvalifikácií**

➤ Nástroj univerzálnej klasifikácie (**doplnok ISCED a ISCO**)

Prepojenie národných kvalif. systémov („**metarámec**“)

➤ Implementácia

Dôraz na vzdelávacie výstupy (a nie vstupy)

Odkaz na úroveň EKR v certifikačných dokumentoch od 2012

Európsky **kvalifikačný** rámec 8 úrovní *

Úroveň	Vedomosti	Zručnosti	Kompetencia**
1			
...			
8			

* Príloha II Odporúčania EP a REU o EKR pre CŽV (chybný preklad!)

** **Zodpovednosť a samostatnosť**

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2008.111.01.0001.01.SLK

Načo je EKR navrhnutý?

Pomôcť chápaniu trajektórie kvalifikačného rastu v EU

(pomocou rebríčku **kvalifikácií ??)**

EKR – Príklad deskriptorov pre úroveň 2/8*

Vedomosti	Zručnosti	Kompetencia**
Základné faktické vedomosti v oblasti práce alebo štúdia	Základné kognitívne a praktické zručnosti požadované na používanie príslušných informácií s cieľom vykonávať úlohy a riešiť rutinné problémy za použitia jednoduchých pravidiel a nástrojov	Pracovať alebo študovať pod dohľadom s určitým stupňom samostatnosti

* Príloha II Odporúčania EP a REU o EKR pre CŽV ** Zodpovednosť a samostatnosť

Čo sú deskripty EKR (metarámec) a deskripty NKR (rámec)?

Porovnanie NKR vybraných krajín EU

R_c	Kategórie		
EKR AT,EST	Vedomosti	Zručnosti	Kompetencia
DK	Vedomosti	Zručnosti	Kompetencie (o.i. učiť sa učiť)
NL	Vedomosti	Zručnosti Aplikované poznatky, Riešenie problémov, Učenie sa a rozvoj osobnosti, Informačné zručnosti Komunikačné zručnosti	Zodpovednosť a samostatnosť
DE	Odborná kompetencia		Personálna kompet.
	Vedomosti	Zručnosti	Sociálna Samostatnosť

- **Tvorba NKR je celosvetová agenda**
(vyše 150 NKR od Karibiku po Oceániu)
- **Prvotné impulzy „ostrovných krajín“**
(Veľká Británia: Škótsky variant, Írsko)
- **Po roku 2008 (Odporúčanie) akcelerácia tvorby NKR v EU**
(10 kritérií referencovania NKR k EKR)

Konceptné problémy tvorby NKR a referencovania **anglosaský model vs iné modely**

úrovne kvalifikácie vs stupne vzdelania („konverzné tabuľky“)

Sú kvalifikácie na rovnakom stupni vzdelania rovnaké z hľadiska úrovne V-Z-K?

***Vyjasniť si charakteristiky (aj výhody a nevýhody)
alternatívnych vzdelávacích a kvalifikačných systémov
v zahraničí!***

- **Trhový model (konkurencie), ako napr. v Anglicku**
- **Korporatívny model (spolupráce), ako napr. v Nemecku**
- **Štátny model, s dominantnou zodpovednosťou štátu**

Trhový model

Kvalitu má zaistiť **konkurencia a dôraz na „kompetencie“**

Štát vs podniky: Všeobecné vzdelávanie (PŠD) vs OVP

Flexibilita (segmentácia kvalifikácií a variabilita ciest)

Dôraz na prevenciu konfliktu kompetencií

(kvalifikačné authority - certifikujúce inštitúcie - poskytovatelia OVP)

Prísne pravidlá zabezpečenia kvality a bohaté podporné manuály

Problém s kľúčovými, základnými, prenositeľnými **kompetenciami**

Sektorové rady - silné súkromné inštitúcie (aj výskum!)

Regulácia na výstupe - dôraz na vzdelávacie výstupy

Štandardy ako nástroj regulácie?

Korporatívny model

Kvalita garantovaná zamestnávateľmi

Veľký vplyv zamestnávateľov najmä komôr (povinné členstvo!)

Spoločné financovanie a zodpovednosť podniku a štátu

Historický a silne administratívny model založený na konsenze

Duálne vzdelávanie („Azubi“) - **zamestnanecký vzťah!**

Napriek kvalite a vysokej zamestnanosti problém s atraktívnosťou

Nižšia flexibilita (príprava na povolanie vs segmentácia)

Prísna regulácia (na vstupe) na základe inštitucionálnej zhody

„Štandardy“ (vzdelávacie výsledky) – podnet k reflexii

Štátny model

Obsah, financovanie a kvalita absolventov zodpovednosť štátu

*Systemový problém v reakčnej dobe na požiadavky trhu
(technologický progres , organizácia del'by práce, mobilita)*

Vysoké nároky na podporné štruktúry (najmä prognózovanie)

Problém s „uplatnením“ , nesúlady medzi dopytom a ponukou

Nesúlady v dôsledku nevhodnej kvality alebo kvantity?

Nižšia flexibilita (príprava na povolanie vs segmentácia)

Tradíciou podrobná regulácia na vstupe (osnovy, hodiny)

„Štandardy“ (vzdelávacie výsledky) – cudzí prvok?

Kde je mäso?

Triáda rigorózne formulovaných štandardov- zbytočnosť

Slovensko sa musí rozhodnúť, v ktorom zo systémov (vzdelávacie štandardy, **kvalifikačné štandardy** a štandardy povolání/zamestnaní) **a ako** chce realizovať štandardy „založené na vzdelávacích výstupoch“.

Problém redukcionizmu - (čo je naozaj podstatné?)

Problém granularity – NSP: 36, KVCŽV(ISDV): 47, SOŠ: 168

(Kaderník SK ISCO 08 5141000 -počet položiek kvalifikačn. štandardov)

Problém merateľnosti

⇒ **Signál dohody** nasledovaný **Hodnotiacim manuálom**

Hlavné ciele NKR

Podporiť

- ❖ **ustanovenie kvalifikačných požiadaviek pomocou vzdelávacích výstupov,**
- ❖ **celoživotné vzdelávanie/učenie tým, že sa umožní nadobúdať kvalifikáciu, či jednotku kvalifikácie splnením takto ustanovených kvalifikačných požiadaviek.**

Prečo krajiny EÚ vytvárajú NKR?

Typológia NKR podľa Medzinárodnej organizácie práce (ILO)

- Komunikačný rámec (Škótsko) - lepšie informovať
- Reformný rámec (Írsko) - lepšie regulovať už existujúce
- Transformačný (Južná Afrika) - vybudovať nanovo

Problém s typológiou NKR

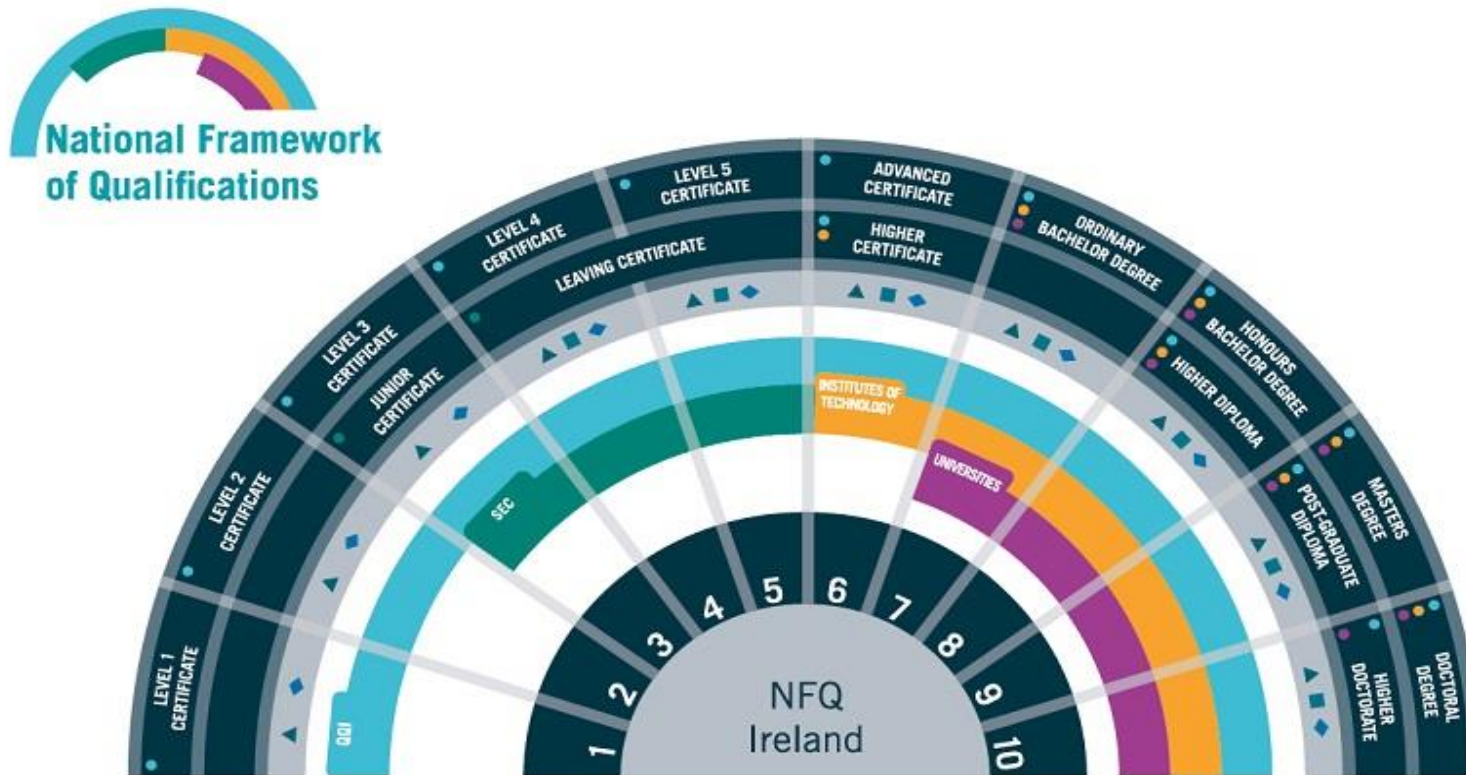

Funkcie NKR: informačná, regulačná, reformná/transformačná

Zvláštna pozornosť: Zabezpečenie kvality (IRL, SCO! – SK?)

SKKR1 – plniť najmä informačnú funkciu

Írsko

AWARDING BODIES

- Quality and Qualifications Ireland (QQI) makes awards in further and higher education and training
- SEC - State Examinations Commission (Department of Education and Skills)
- Institutes of Technology
- Universities

AWARDS IN THE FRAMEWORK

There are four classes of award in the National Framework of Qualifications:

- Major Awards: named in the outer rings, are the principal class of awards made at a level
- ▲ Minor Awards: are for partial completion of the outcomes for a Major Award
- Supplemental Awards: are for learning that is additional to a Major Award
- ◆ Special Purpose Awards: are for relatively narrow or purpose-specific achievement

Škótsko

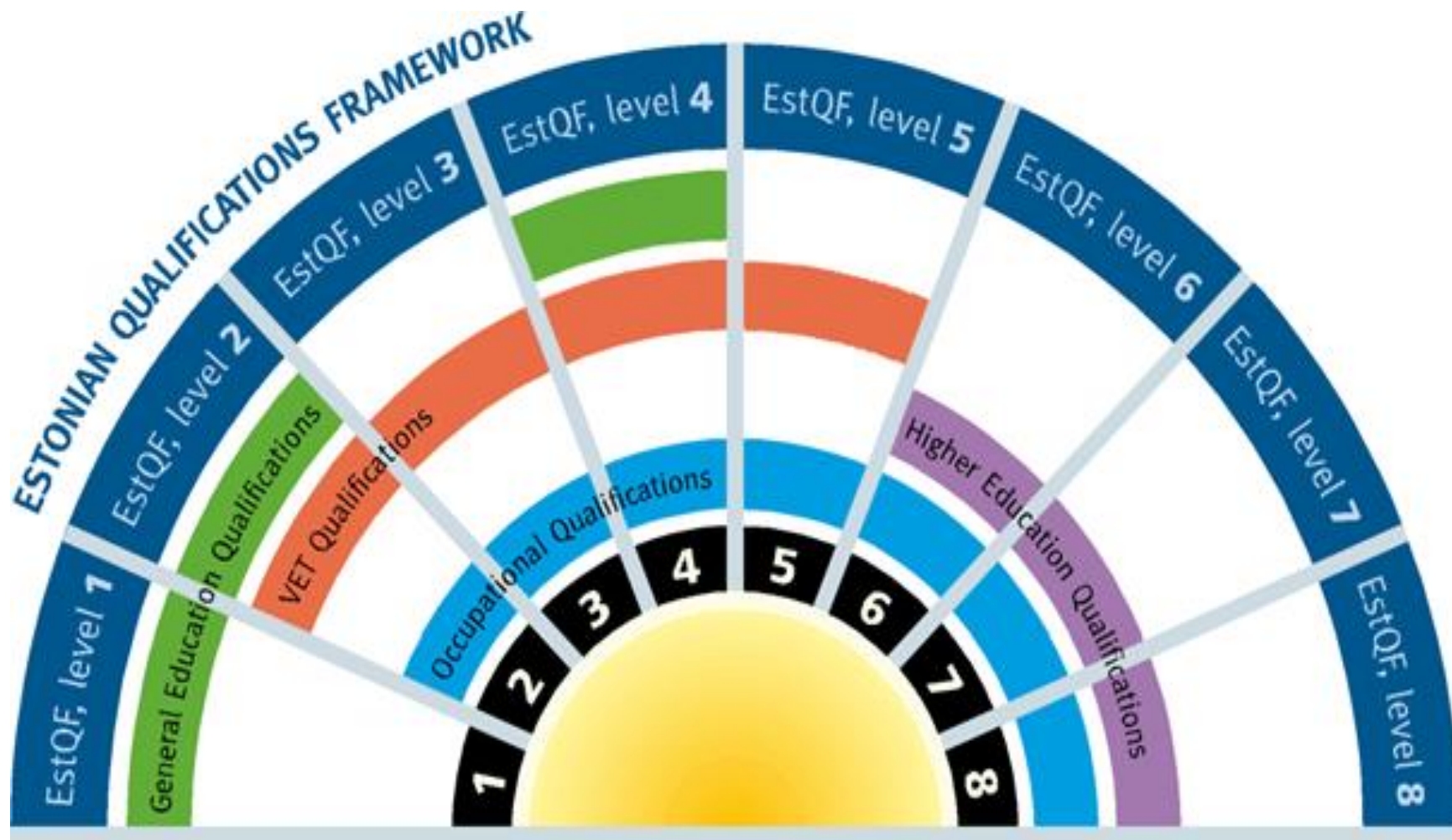
THE SCOTTISH CREDIT AND QUALIFICATIONS FRAMEWORK

This Framework diagram has been produced to show the mainstream Scottish qualifications already credit rated by SQA and HEIs. However, there are a diverse number of learning programmes on the Framework, which, due to the limitations of this format, cannot be represented here. For more information, please visit the SCQF website at www.scqf.org.uk to view the interactive version of the Framework or search the Database.

SCQF Levels	SQA Qualifications		Qualifications of Higher Education Institutions	SVQs/MAs
12	Some SQA qualifications are changing between 2013-2016. See www.sqa.org.uk/readyreckoner		Doctoral Degree	Professional Apprenticeship
11			Masters Degree, Integrated Masters Degree, Post Graduate Diploma, Post Graduate Certificate	Professional Apprenticeship SVQ 5
10			Honours Degree, Graduate Diploma, Graduate Certificate	Professional Apprenticeship
9			Professional Development Award	Bachelors / Ordinary Degree, Graduate Diploma, Graduate Certificate
8	Higher National Diploma		Diploma Of Higher Education	Technical Apprenticeship SVQ 4
7	Advanced Higher Scottish Baccalaureate	Higher National Certificate	Certificate Of Higher Education	Modern Apprenticeship SVQ 3
6	Higher			Modern Apprenticeship SVQ 3
5	National 5 Intermediate 2			Modern Apprenticeship SVQ 2
4	National 4 Intermediate 1	National Certificate	National Progression Award	SVQ 1
3	National 3 Access 3			
2	National 2 Access 2			
1	National 1 Access 1			

Estónsko

Špeciálne ciele NKR

- sprehľadniť existujúce (**štyri?**) subsystémy vytvorením spoločnej platformy („jedna obrazovka“).……………Estónsko (Írsko)
- hierarchizovať kvalifikácie a podporiť tvorbu trajektórií kvalifikačného rastu („rebríky“).……………Nemecko
- podporiť segmentovanie kvalifikácií na jednotky a vzdelávacích programov na moduly („skladačka“).……………Škótsko
- **posilniť hodnovernosť priznávania kvalifikácií („kvalita“).**
- podporiť uznávanie výsledkov neformálneho a informálneho učenia sa pri priznávaní kvalifikácie („rovnocennosť“).
- podporiť akceptáciu kvalifikácií v zahraničí a mobilitu učiacich sa a zamestnancov medzi EU krajinami („prenosnosť“ a „mobilita“).

Prečo krajiny EÚ vytvárajú NKR?

...a prečo máme NKR vytvoriť aj my?

- Iste nie kvôli Bruselu
(priradiť kvalifikáciám úroveň EKR je možné aj bez NKR)
- Príležitosť pre zlepšenie transparentnosti **kvalifikácií a CŽV!**
(„jedna obrazovka“, „rebríky“... „mobilita“)
- Príležitosť pre vytvorenie **národného modelu kvality!**
(interné a externé procedúry , dôraz na sebahodnotenie!)
- Príležitosť pre segmentovanie – **APTP – VTP “rekvalifikácie”!!!**
(„skladačka“ - jednotky kvalifikácií a vzdelávacie moduly)
- Podporiť uznávanie výsledkov neformálneho a informálneho učenia sa pri priznávaní kvalifikácie („rovnocennosť“).

...a ako máme NKR vytvoriť ?

1. Neexistujú hotové recepty!
2. Môžeme sa inšpirovať zo zahraničia, ale musíme **nájsť vhodnú národnú syntézu** zahraničných impulzov a domácej tradície!
3. Potrebujeme tvorbu SKKR rozfázovať vzhľadom na čas na prípravu. (10 kritérií referencovania!)
4. Informačné funkcie a priradenie úrovni EKR ako prvé (SKKR1).
5. Regulačné a reformné/transformačné funkcie následne (SKKR2).

Návrh kategórií národných kvalifikačných rámcov (SKKR) prvej a druhej fázy

SKKR1 (EKR) Vedomosti/Zručnosti/ Zodpovednosť a samostatnosť

SKKR2 Vedomosti /Zručnosti/ Zodp. a samost./ Iné kompetencie

Účel a princípy SKKR?

Dva kroky: 1. Informovať 2. Regulovať

Vytýčiť (doplniť) trajektórie (majstrovské skúšky a neuniverzitné VŠ)

Segmentovať kvalifikácie (jednotky kvalifikácie)

Aktívna politika TP (nezamestnaní), Uznávanie (migranti)

Širšie a užšie kvalifikácie (špecializácia na objednávku podniku?)

Model kvality

Oddeliť absolvovanie OVP a priznanie kvalifikácie

Implementovať model sebahodnotenia (napr. inšpirovaný HGIOS)

Konferencia „Cesta ku kvalifikáciám“

Bratislava, 17. marca 2015

**Účel a princípy
Národného kvalifikačného rámca
(Načo potrebujeme NKR?)**

Ďakujem Vám za pozornosť!

Juraj Vantuch

vantuch2011@gmail.com